

Sbírka soudních rozhodnutí

Věc C-393/21

Lufthansa Technik AERO Alzey GmbH

(žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Lietuvos Aukščiausiasis Teismas)

Rozsudek Soudního dvora (čtvrtého senátu) ze dne 16. února 2023

„Řízení o předběžné otázce – Justiční spolupráce v občanských a obchodních věcech – Nařízení (ES) č. 805/2004 – Evropský exekuční titul pro nesporné nároky – Článek 23 písm. c) – Odklad výkonu rozhodnutí potvrzeného jako evropský exekuční titul – Výjimečné okolnosti – Pojem“

1. *Justiční spolupráce v občanských věcech – Zavedení evropského exekučního titulu pro nesporné nároky – Nařízení č. 805/2004 – Opravný prostředek podaný dlužníkem v členském státě původu proti rozhodnutí potvrzenému jako evropský exekuční titul nebo žádost o opravu nebo zrušení potvrzení – Řízení o výkonu tohoto rozhodnutí – Odklad nebo omezení výkonu – Pojem „výjimečné okolnosti“ – Skutečné nebezpečí vzniku zvlášť závažné újmy dlužníkovi – Nemožná či mimořádně obtížná náhrada této újmy – Zahrnutí – Okolnosti související se soudním řízením probíhajícím v členském státě původu a namířeným proti uvedenému rozhodnutí nebo proti potvrzení – Vyloučení (Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 805/2004, článek 23)*

(viz body 31, 33–38, 42–46, výrok 1)

2. *Justiční spolupráce v občanských věcech – Zavedení evropského exekučního titulu pro nesporné nároky – Nařízení č. 805/2004 – Odklad nebo omezení výkonu – Situace, kdy příslušný soud nebo orgán v členském státě výkonu uplatní současně opatření spočívající v omezení výkonu a v poskytnutí jistoty – Přípustnost – Situace, kdy tentýž soud nebo tentýž orgán uplatní současně jedno z těchto dvou opatření a opatření spočívající v přerušení vykonávajícího řízení – Nepřípustnost (Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 805/2004, článek 23)*

(viz body 49, 50, 52, 53, výrok 2)

3. *Justiční spolupráce v občanských věcech – Zavedení evropského exekučního titulu pro nesporné nároky – Nařízení č. 805/2004 – Podmínky potvrzení jako evropského exekučního titulu – Situace, kdy je v členském státě původu odložena vykonatelnost rozhodnutí potvrzeného jako evropský exekuční titul – Předložení osvědčení podle čl. 6 odst. 2 nařízení č. 805/2004 soudu členského státu výkonu – Povinnost dotyčného soudu přerušit na základě tohoto rozhodnutí vykonávací řízení zahájené v členském státě výkonu*

Shrnutí

Soudní dvůr upřesnil pojem „výjimečné okolnosti“, které umožňují příslušnému soudu odložit výkon rozhodnutí potvrzeného jako evropský exekuční titul

Vnitrostátní soud členského státu výkonu musí zajistit, že řízení bude přerušeno, byla-li v členském státě původu odložena vykonatelnost rozhodnutí potvrzeného jako evropský exekuční titul

Dne 14. června 2019 oznámil Amtsgericht Hünfeld (okresní soud v Hünfeldu, Německo) společnosti Arik Air Limited platební rozkaz k vymození pohledávky společnosti Lufthansa Technik AERO Alzey GmbH (dále jen „Lufthansa“) ve výši 2 292 993,32 eura, a následně dne 24. října 2019 vydal evropský exekuční titul a dne 2. prosince 2019 potvrzení evropského exekučního titulu.

Společnost Lufthansa pověřila soudního vykonavatele působícího v Litvě (dále jen „soudní vykonavatel“), aby tento exekuční titul vůči společnosti Arik Air vykonal.

Posledně uvedená společnost podala k Landgericht Frankfurt am Main (zemský soud ve Frankfurtu nad Mohanem, Německo) návrh¹, aby bylo potvrzení evropského exekučního titulu zrušeno a nucené vymáhání pohledávky zastaveno. Tato společnost má za to, že jí okresní soud v Hünfeldu nedoručil řádně procesní písemnosti, což mělo za následek, že nedodržela lhůtu k podání odporu proti předmětnému platebnímu rozkazu.

Společnost Arik Air podala také k soudnímu vykonavateli v Litvě žádost o přerušování výkonu řízení do doby, než zemský soud ve Frankfurtu nad Mohanem pravomocně rozhodne, což soudní vykonavatel zamítl s poukazem na to, že vnitrostátní právní úprava odklad výkonu za těchto okolností neumožňuje.

Usnesením z dubna 2020 zemský soud ve Frankfurtu nad Mohanem, který měl mimo jiné za to, že společnost Arik Air neprokázala, že byl tento evropský exekuční titul vydán protiprávně, podmínil odklad výkonu uvedeného exekučního titulu složením jistoty ve výši 2 000 000 eur.

Usnesením přijatým v červnu 2020 Kauno apylinkės teismas (obvodní soud v Kaunasu, Litva) zamítl žalobu podanou společností Arik Air proti rozhodnutí soudního vykonavatele, jímž byla zamítnuta žádost o přerušování tohoto výkonu řízení.

Kauno apygardos teismas (krajský soud v Kaunasu, Litva) toto usnesení v odvolacím řízení zrušil a přerušil dotčené výkonové řízení do doby, než německý soud pravomocně rozhodne o návrzích podaných společností Arik Air. Uvedený soud měl za to, že vzhledem k riziku nepřiměřené újmy, která by mohla vzniknout v důsledku výkonového řízení zahájeného vůči společnosti Arik Air, představuje podání opravného prostředku proti potvrzení evropského exekučního titulu k soudu

¹ – Tento návrh byl podán na základě článku 10 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky (Úř. věst. 2004, L 143, s. 15; Zvl. vyd. 19/07, s. 38).

členského státu původu dostatečný důvod pro přerušení tohoto řízení. Měl rovněž za to, že neexistuje žádný důvod se domnívat, že zemskému soudu ve Frankfurtu nad Mohanem přísluší rozhodnout, že se vysloví k opodstatněnosti návrhu na odklad vykonávacích úkonů.

Společnost Lufthansa proto podala proti tomuto rozhodnutí kasační opravný prostředek k Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Nejvyšší soud Litvy).

Soudní dvůr, na který se tento soud obrátil, upřesnil smysl a dosah pojmu „výjimečné okolnosti“, jež příslušnému soudu nebo orgánu v členském státě výkonu umožňují na základě článku 23 nařízení č. 805/2004² odložit výkon rozhodnutí potvrzeného jako evropský exekuční titul v členském státě původu.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr zaprvé uvedl, že se pojem „výjimečné okolnosti“ uvedený v čl. 23 písm. c) nařízení č. 805/2004 vztahuje na situaci, v níž by pokračování v řízení o výkonu rozhodnutí potvrzeného jako evropský exekuční titul, když dlužník podal v členském státě původu opravný prostředek proti tomuto rozhodnutí nebo žádost o opravu nebo zrušení potvrzení evropského exekučního titulu, vystavilo tohoto dlužníka skutečnému nebezpečí zvláště závažné újmy. Náhrada takové újmy by byla v případě zrušení uvedeného rozhodnutí nebo opravy či zrušení potvrzení evropského exekučního titulu nemožná či mimořádně obtížná. Tento pojem neodkazuje na okolnosti související se soudním řízením probíhajícím v členském státě původu a namířeným proti rozhodnutí potvrzenému jako evropský exekuční titul nebo proti potvrzení evropského exekučního titulu.

Soudní dvůr na podporu svého závěru nejprve uvedl, že pojem „výjimečné okolnosti“ je autonomním pojmem unijního práva. V tomto ohledu je z použití tohoto pojmu unijním normotvůrcem zřejmé, že tento normotvůrce neměl v úmyslu omezit působnost tohoto ustanovení pouze na případy vyšší moci, které obecně pramení z nepředvídatelných a neodvratitelných událostí, jejichž příčina nastala nezávisle na dlužníkovi. Je tudíž třeba mít za to, že možnost přerušit řízení o výkonu rozhodnutí potvrzeného jako evropský exekuční titul je vyhrazena pro případy, kdy by pokračování ve výkonu rozhodnutí vystavilo dlužníka skutečnému nebezpečí zvláště závažné újmy, jejíž náhrada by v případě úspěchu opravného prostředku podaného nebo žádosti podané v členském státě původu byla nemožná nebo mimořádně obtížná. Zahájení takového soudního řízení dlužníkem ostatně představuje předchozí podmínku pro to, aby příslušný soud nebo orgán členského státu výkonu zkoumal existenci výjimečných okolností.

Kromě toho rozdělení pravomocí provedené nařízením č. 805/2004 mezi soudy a orgány členského státu původu a soudy a orgány členského státu výkonu znamená, že soudy a orgány členského státu výkonu nemají v rámci žádosti o přerušení vykonávacího řízení pravomoc přezkoumávat rozhodnutí o nesporném nároku vydané v členském státě původu nebo jeho potvrzení jako evropského exekučního titulu. Soudy nebo orgány členského státu výkonu proto mají omezený prostor pro uvážení, pokud jde o posuzování okolností, za kterých lze vyhovět

² – Toto ustanovení, nadepsané „Zastavení [Odklad] nebo omezení výkonu“, stanoví:

„Pokud dlužník

– napadl rozhodnutí potvrzené jako evropský exekuční titul včetně žádosti o přezkum ve smyslu článku 19 nebo

– požádal o opravu nebo zrušení potvrzení evropského nařízení výkonu [evropského exekučního titulu] v souladu s článkem 10, může příslušný soud nebo orgán v členském státě výkonu na žádost dlužníka

a) omezit vykonávací řízení na ochranná opatření nebo

b) podmínit výkon poskytnutím jistoty, kterou stanoví nebo

c) za výjimečných okolností vykonávací řízení zastavit [přerušit].“

žádosti o odklad výkonu. Při přezkumu takové žádosti se tyto soudy nebo orgány musí za účelem prokázání existence výjimečných okolností ve smyslu tohoto ustanovení omezit na vyvážení zájmu věřitele na okamžitém výkonu rozhodnutí týkajícího se jeho pohledávky a zájmu dlužníka na tom, aby se předešlo zvláště závažné a nenapravitelné nebo obtížně napravitelné újmě.

Zadruhé Soudní dvůr upřesnil, že článek 23 nařízení č. 805/2004 umožňuje současné uplatnění opatření spočívajících v omezení vykonávacího řízení a v poskytnutí jistoty, která stanoví v písmenech a) a b)³, avšak nikoli současné uplatnění jednoho z těchto dvou opatření a opatření spočívajícího v přerušení vykonávacího řízení ve smyslu písm. c) tohoto článku.

A konečně zatřetí Soudní dvůr rozhodl, že pokud byla v členském státě původu odložena vykonatelnost rozhodnutí potvrzeného jako evropský exekuční titul a soudu členského státu výkonu bylo předloženo osvědčení podle čl. 6 odst. 2 nařízení č. 805/2004, je soud členského státu výkonu povinen na základě tohoto rozhodnutí přerušit vykonávací řízení zahájené v posledně uvedeném státě⁴.

³ – Tato opatření spočívají v omezení vykonávacího řízení na ochranná opatření (a) a v podmínění výkonu rozhodnutí poskytnutím jistoty, kterou příslušný soud nebo orgán v členském státě výkonu stanoví (b).

⁴ – V tomto ohledu Soudní dvůr rozhodl na základě čl. 6 odst. 2 nařízení č. 805/2004, vykládaného ve spojení s článkem 11 tohoto nařízení. Článek 6 nařízení č. 805/2004, nadepsaný „Podmínky potvrzení evropského exekučního titulu“, v odstavci 2 stanoví: „Pokud rozhodnutí potvrzené jako evropský exekuční titul přestalo být vykonatelné nebo jeho vykonatelnost byla pozastavena či omezena, je na časově neomezenou žádost podanou původnímu soudu vystaveno pomocí vzorového formuláře uvedeného v příloze IV osvědčení o pozastavené či omezené vykonatelnosti“.

Článek 11 téhož nařízení, nadepsaný „Účinnost potvrzení evropského exekučního titulu“, zní takto: „Potvrzení evropského exekučního titulu je účinné pouze v mezích vykonatelnosti rozhodnutí“.